

Toimintaohje rahtilaivoille epäillyn koronavirustapauksen varalle

Tätä ohjetta voi soveltaa sellaisiin rahtilaivoihin, joista on mahdollista matkan aikana ottaa yhteys lääkäriin ja evakuiden sairaalahoitoa vaativia potilaita hoitavan nopeasti (alle 12 h) lääkärin antamasta ohjeesta). Ohjetta ei voi soveltaa matkustajia kuljettaviin aluksiin. Tärkeää on myös huomata, että tassa ohjeessa ei oteta kantaa aluksen muuhun toimintaan ja muihin vaatimuksiin, joita alukselle on asetettu esim. miehistön jäsenten osalta.

Päivitetty 15.3.2021 (Julkaistu 2.4.2020.)

Tätä ohjetta ei tällä hetkellä päivitetä, mutta ohjetta voi käyttää tukena suunniteltaessa työpaikan omia koronaohjeita. Tärkeimmät tartuntujen ehkäisykeinot ovat rokotuksen ottaminen, käsiin peseminen, maskien käyttö ja hyvästä ilmanvaihdosta huolehtiminen.

Koronaviruksen tartuntatavat ja taudinkuva

Kiinassa todettiin joulukuussa 2019 keuhkokuumeetapauksia, joiden aiheuttajaksi on todettu uusi koronavirus (SARS-CoV-2) ja tautilta kutsutaan usein nimellä COVID-19-infektio.

Uusi koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun sairastunut yksii tai aivastaa. Lähikontaktissa korona voi tarttua myös kosketuksen välityksellä, jos sairastunut on esimerkiksi yskinyt käsiinsä ja on sen jälkeen koskenut toiseen ihmiseen. Kun henkilö yskii tai aivastaa, voi suurempien pisaroiden lisäksi syntyä myös hyvin pieniä pisaroita, jotka voivat jäädä hetkeksi ilmaan aerosolim muodossa, ilmajälkitseisen tartunnan riski on kuitenkin nykytiedolla vähäinen. Virus voi tarttua myös kosketuksen kautta pinoilla, joille on hyljätain päätynyt sairastuneen hengitystie-eritteitä. Pintojen osuus viruksen leviämässä ei nykytiedon mukaan kuitenkaan ole merkittävä. Elinratkikkeiden tai tavaroiden välityksellä tapahtuvia tartuntoja ole toistaiseksi havaittu.

Taudin itämisaikaksi on arvioitu 2–14 päivää, keskimäärin noin 4-5 päivää. Koronavirusinfektio voi tarttua 1-2 päivää ennen oireiden alkua. Myös oireeton henkilö saattaa toimia tartunnanlähteenä. Koronavirus taudin oireita voivat olla kuume, yskä, hengenahdistus, lihaskivutus, väsymys, nuha, pahoinvointi tai ripuli. Taudin yhteydessä on myös kuvattu maku- ja hajuaistin häiriöitä. Valtiosa koronavirus taudin saaneista sairastaa lievän taudin ja toipuu hyvin. Joillakin ihmisillä tauti voi olla vakava. Suurin osa vakavampia oireita saaneista on ollut iäkkäitä henkilöitä ja monella on lisäksi ollut jokin perussairaus. [THL:n tietosivu koronavirus oireista ja hoidosta.](#)

Lievät oireet – toimi näin

Jos taudin oireet ovat lieviä eikä henkilö kuulu riskiryhmiin, lääkäriin tekemää hoitoarviota ei pääsääntöisesti tarvita, vaan taudin voi sairastaa laivalla. Lieviä oireita ovat nuha, yskä, kurkkukipu, lihassärky tai kuume. Sairastuneen vointia on kuitenkin tarkkailtava, ja tietyt oireet vaativat välitöntä hoitoa.

Koronavirustauti altistaa verisuonitukoksille. Kysy ohjeita TMAS-järjestelmän kautta tai sairastuneen hoidosta vastaavalta lääkäriltä, jos on tiedossa, että sairastuneella on koronavirus taudin lisäksi muita riskitekijöitä verisuonitukoksille. Ks: [Koronavirus ja tukostajoumus \(THL\)](#)

Sairastuneen vointia tulisi tarkkailla 2-3 kertaa päivässä kunnes henkilö on parantunut. Mittaa kuume, sydämen syke ja hengitystaajuus. Jos miehistön jäsenellä on koronavirusinfektioon sopivia oireita tai hänellä muusta syystä epäillään koronavirusinfektiota, on hänet Suomen satamaan palatessa syytä ohjata työterveyshuoltoon tai omaan terveyskeskukseen koronavirus taudin oireita varten. Näytteenotteen ja hoidotarpeen arviointiin liittyviin palveluihin on otettava ensisijaisesti yhteyttä puhelimitse tai verkon kautta paikallisten ohjeiden mukaisesti. Ulkomaan satamissa toimitaan paikallisten terveysviranomaisten ohjeiden mukaan.

Vakavat oireet – toimi näin

Kysy ohjeita TMAS-järjestelmän kautta, jos sairastuneelle tulee vakavia oireita, kuten hengenahdistusta ja yleistila heikkenee. Ks. [ohjeet milloin on hakeuduttava hoitoon THL](#).

Monet muutkin mikrobit voivat aiheuttaa hengitystieinfektioita, joiden oireet ovat samanlaisia kuin uuden koronavirusin aiheuttamissa infektioissa eli niitä ei voi pelkkien oireiden perusteella erotella toisistaan. Ks. [THL:n kotihoito-ohje](#).

Riskiryhmät

Jos aluksella työskentelee koronavirus taudin riskiryhmiin (THL) kuuluvia henkilöitä, suositukseen on, että heidät mahdollisuuksien mukaan sijoitettaisiin rannikonläheiseen liikenteeseen mahdollisimman nopean hoitoon pääsyn turvaamiseksi.

Ajankohtaisesta COVID-19-pandemiasta johtuen on huomioitava myös Euroopan liikkeessä opeoitaessa, että maakohtaiset sairaalahoiton resurssit ovat muuttuneet vakavasti sairastuneiden osalta.

[Ohje työpaikoille COVID-19 riskinarvioinnin tekemiseen.](#)

Yleiset suojaustoimenpiteet laivoilla

- Aluksella on syytä noudattaa annettuja hygieniaohteita:
  - [THL:n käsiapesu- ja yskimishygienian ohjeet](#)
  - [THL:n tulostettavat ohjeet ja videot suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi](#) (yskiminen, käsiin pesu, pidä etäisyyttä)
  - Ohjeita kannattaa tulostaa ja laittaa esille esimerkiksi taukotiioihin
- Töihin ei saa mennä sairaana. Yleisten hygieniaohteiden noudattaminen aluksilla on erityisen tärkeää, koska henkilöstö viettää pitkiä aikoja samoissa tiloissa sekä työ- että vapaa-aikana lisäten riskiä tarttuvien tautien leviämiseen.
- Ruokailu- ja taukotiioissa tulisi välttää lähikontakteja ja rytmittää taukoja siten, että tiloissa olisi mahdollisimman vähän henkilökuntaa samanaikaisesti.
- Mikäli satamassa tulee välttämättömiä kontakteja laivan ulkopuolisten henkilöiden kanssa, ja turvavälin pitäminen ei ole mahdollista, on suositeltavaa käyttää kasvomaskia (yhtenä tartuntariskiä vähentävänä toimena). Miehistövaihdoksiin liittyvillä matkoilla kodin ja aluksen satamapaikan välillä on huomioitava THL:n suositukset kasvomaskien käytöstä, [Ks. THL:n maskisuositus](#).

Hengitystieinfektioita vältetään parhaiten huolehtimalla käsi- ja yskimishygieniasta. Huolellinen käsiin puhdistus vedellä ja saippualla ja/tai desinfiioivallla aineella on tärkeää.

Ohjeet sairastapaukseen laivalla

- Toimenpiteet tilanteessa, jossa miehistön jäsen sairastuu laivalla lievään hengitystieinfektioon. Infektio voi olla COVID-19 tai joku muu hengitystieinfektio.
- Sairastuneen tulee välttää läheistä kontaktia muihin. Hänen tulee pysytellä hytissään. Eristämisaian pituudesta ja jatkotoimista on syytä kysyä neuvoa joko TMAS-lääkäriltä tai seuraavan tulostataman terveysviranomaisilta. Hengitystieinfektio paranee useimmiten noin viikon levolla.
  - Yleisoheena on jatkaa lieväoireisesti sairastuneen eristystä, kunnes tämä on ollut oireeton 2 vrk (48 t) ja oireiden alusta on kulunut vähintään 10 vrk. Jos oireita esiintyy vielä 10 vuorokauden jälkeen, tulee sairastuneen eristystä jatkaa, kunnes hän on oireeton vähintään 2 vrk (48 t) ajan.
  - Oireettomuudella tarkoitetaan yllä mainituissa yhteyksissä sitä, että kuume on poissa ja muut oireet ovat selvästi vähenevässä. Huom. haju- ja makuvalistin muutos tai lievä ärstyisyyskä ainoana oireena ei vaadi eristyksen jatkamista.
  - Sairaa on oltava lepo ja riittävä nesteiden nauttiminen on tärkeää. Kuumetta ja särkyä voi lievittää laiva-apteekista saatavilla lääkkeillä.
  - Sairastuneen tulee huolehtia hyvästä käsi- ja yskimishygieniasta.
  - Jos sairastuneen henkilön on välttämätöntä liikkua aluksella hytin ulkopuolella, tulee hänen käyttää suu-nenäsuojaainta.
  - Sairastuneen käyttöön tulisi varata oma kylpyhuone ja WC. Jos tämä ei ole mahdollista, tulisi sairastuneen käytössä olla erillinen ppyhe.
  - Sairastuneen vointia tulee tarkkailla ja tarvittaessa on otettava yhteys lääkäriin.
  - Sairastuneen henkilön kanssa kontaktissa olevien henkilöiden määrä on hyvä rajoittaa 1-2 henkilöön.
  - Sairastuneen hytiin mentäessä on pyrittävä pitämään etäisyyttä (yli 2 m) ja huolehdittava hyvästä käshygieniasta.
  - Suoja välineet kuten suu- ja nenäsuojaimet tai FFP2/3-hengityksensuojaimet tulee säädätä sellaisille henkilöille, jotka hoitavat sairastunutta miehistön jäsentä ja joille on opetettu suojaalten käyttö. Sairastuneen hoidossa on suositeltavaa käyttää kirurgista suu-nenäsuojaainta ja suoja käsiineitä.
  - Meriterveys ilmoitus on tehtävä ennen satamaan tuloa kyseisen sataman/maan vaatimusten mukaisesti.

Milloin täytyy ottaa yhteyttä lääkäriin?

Lääkäriin on otettava yhteyttä, jos sairastunut henkilö kuuluu [riskiryhmään \(THL\)](#), tai jos hänelle tulee vakavia oireita, kuten hengenahdistusta ja/tai yleistila heikkenee. Huomaa, että myös muut mikrobit kuin koronavirus, voivat aiheuttaa vakavia infektioita. Lääkäri tekee riskiarvion ja päättää, pitääkö sairastunut henkilö evakoida laivalta.

Siivous, pyykinpesu ja puhtaanapito

[Siivousohjeet löytyvät Työterveyslaitoksen sivulta](#)

Toimenpiteet kun hengitystieinfektio on varmistunut COVID-19-tapaukseksi

Jos hengitystieinfektio varmistuu COVID-19-tapaukseksi sairastuneen miehistön jäsenen ollessa laivalla, toimitaan samalla tavalla kuin edellä on kuvattu kohdassa ”Ohjeet sairastapaukseen laivalla”.

Meriterveys ilmoitus on tehtävä tapauksesta ennen satamaan tuloa kyseisen sataman/maan vaatimusten mukaisesti. Paikalliset terveysviranomaiset päättävät jatkotoimista.

Jos hengitystieinfektio varmistuu COVID-19-tapaukseksi sen jälkeen kun sairastunut miehistön jäsen on siirretty pois laivalta, tehdään meriterveys ilmoitus tapauksesta ennen satamaan tuloa kyseisen sataman/maan vaatimusten mukaisesti.

Paikalliset terveysviranomaiset päättävät jatkotoimista. Sairastuneen miehistön jäsenen käyttämä hytti on siivottava [Työterveyslaitoksen siivousohjeen mukaisesti](#).

Työmatkaliikenne

Hallitus kiristi 22.1.2021 maahantulon rajoituksia, jotta koronavirusepidemia ja uusi virusmuunnos eivät pääsis leviämään. Tämän myötä myös työmatkaliikennettä rajoitettiin sallien vain välttämättömät työmatkaliikenne Suomeen. Kuljetus- ja logistiikkahenkilöstön matkustaminen työtehtävissään on katsottu kuuluvan välttämättömään työmatkaliikenteeseen. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen ohjeiden mukaan tavaraliikenteen kuljetus- ja logistiikkahenkilöstön ei tarvitse jäädä karanteeniin eikä mennä testeihin (ollessaan oireettomia), kun he saapuvat Suomeen työtehtävissä. Merityöntekijän tulee pitää työsopimus mukana rajanyllystä varten.

Tarkempia tietoja rajanyllyksestä löytyy [Rajavartiolaitoksen ohjeista](#) ja matkustamiseen liittyvistä karanteeni- ja testaus suosituksista THL:n ohjeista [Ohjeet Suomeen saapuville matkustajille ja työntekijöille \(THL\)](#).

THL on suositellut, että kaikki henkilömatkustajia kuljettavat kuljetusyhtiöt ja varustamot edellyttävät negatiivista koronatestitulosta kaikilta ulkomailta Suomeen tulevilta matkustajilta. [THL:n suositus Suomeen liikennöiville kuljetusyhtiöille \(17.2.2021\)](#)

[IMC:n \(International Maritime Organization\) tiedotteita koronapandemiasta ja miehistövaihdoksista](#)

ICSn (International Chamber of Shipping) on laatinut merenkulun kansainvälisten sidosryhmien kanssa yhteistyössä ohjeet varustamoille koronavirusin leviämisen estämiseksi laivoilla sekä ohjeet meri- ja maahenkilöstön väliseen turvalliseen kanssakäymiseen. [Coronavirus \(COVID-19\) Guidance for Ship Operators for the Protection of the Health of Seafarers \(luotatut 9/2020\)](#)

Lisätieto viestinta@ttl.fi

Työterveyslaitoksen ohjeet on tehty yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kanssa. Seuraamme myös Maailman terveysjärjestön (WHO) ja Euroopan tautiviraston (ECDC) julkaisuja.

Euroopan tautiviraston COVID-19-sivut

Maailman terveysjärjestön (WHO) koronavirus sivut

← takaisin ylös

Ohjeita koronariskin arviointiin

Ohjeita koronariskin arviointiin

Vinkejä etätöhyön sekä etä- ja lähityön yhdistämiseen

Vinkejä etätöyön tekemisen tueksi

Vinkejä työpaikalle paluun suunnitteluun

Ohjeita työterveyshuolliolle

Toimintaohje työterveyshuolliolle koronavirus epidemian aikana

Usein kysytyjä kysymyksiä ja vastauksia Työterveyshuolliolle

Pelastussukelluskelopoisuus COVID-19-tartunnan jälkeen

Usein kysytyjä ja vastauksia

Usein kysytyjä kysymyksiä ja vastauksia

Muita ohjeita työpaikoille

- Ohjeita työnantajille

Yleisohje ja toimempidesuositukset työnantajille

Ohje palvelualalle

Ohje sosiaali- ja terveydenhuoltoalalle COVID-19 riskien arvioinnin tueksi

Ohje varhaiskasvatukseen, esiopetukseen ja perusopetukseen COVID-19-tartuntojen ehkäisemiseksi

Ohje rakennusalalle

Ohje kuljetusallalle

Ohje siivoukseen

Ohje koronavirus taudin ehkäisyyn rahtilaivoille

Ohje koronavirus taudin ehkäisyyn satamissa

Ohje maatiioille

Opasteet ja huoneentaulut työpaikoille koronartartuntojen ehkäisemiseksi

+ Ohjeita työntekijöille

Ohjeita eri kielillä

Ohjeita eri kielillä